

Svar på revisionsrapport "Patientsäkerhet -inhyrd personal"

Regionens revisorer har i brev den 31 mars 2021 bett om Hälso-och sjukvårdsnämndens kommentarer och synpunkter på revisionsrapporten "Patientsäkerhet -inhyrd personal".

Syftet med revisorernas granskning var att granska och bedöma om Hälso-och sjukvårdsnämnden säkerställt tillfredsställande patientsäkerhet vid anlitande av inhyrd personal. Framst inriktar sig revisionen på frågan om det finns system och rutiner som beaktar patientsäkerhetsperspektivet när hyrpersonal anlitas samt om specialistvården har identifierat risker inom området och i så fall vilka åtgärder som vidtagits.

Revisionens granskning är begränsad till specialistvården med inriktning att främst bedöma förekomst av system och rutiner för exempelvis introduktion, avvikelser och egenkontroll. Granskningen avgränsar den inhyrda personalens utförda arbete utifrån 4§ patientsäkerhetslag, att hälso-och sjukvården är skyldig att bidra till att en hög patientsäkerhet upprätthålls. Granskningen utesluter upphandlingsprocessen.

Bakgrunden till revisorernas granskning bygger på det faktum att regionen har ett stort behov av att köpa tjänster från bemanningsföretag.

Utifrån behovet att köpa tjänster och den skyldighet som vårdgivaren har att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete enligt patientsäkerhetslagen (2010:659), samt utifrån den riskanalys som specialistvården genomförde 2020 där det framkom en oro för bristande patientsäkerhet relaterat till inhyrd personal, har revisorerna sett det . väsentliga i att sätta fokus på frågan om vårdgivaren har upprätthållit sina skyldigheter och vad som kan förbättras.

Revisorerna har även beaktat det som framkommit i utredningar och rapporter i ämnet. Utredningar och rapporter från exempelvis Socialstyrelsen, IVO (Inspektionen för Vård och Omsorg) och SKR (Sveriges Kommuner och Regioner). Där har det bland annat framkommit att det finns brister i egenkontroll, att det genomförs otillräcklig introduktion samt inte minst att den ordinarie personalen får ta ett större ansvar vilket kan skapa stress och därmed även påverka patientsäkerheten när det gäller den ordinarie personalens arbete. Man har även beskrivit vikten att inhyrd personal skriftligt bekräftar att de fått introduktion då man vid studier sett att det lett till färre vårdskador hos vissa regioner.

Granskningen genomfördes genom en intervju -och dokumentstudie, samt en enkätundersökning, riktat till enhetschefer inom specialistvården. Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats enligt gällande rutiner, bland annat genom saklighetskontroll till de intervjuade och övriga uppgiftslämnare liksom förvaltningschef, hälso-och sjukvårdsdirektör och regiondirektör.

Revisorerna har utifrån bakgrund och syfte följande frågeställningar som man önskar besvarade från Hälso-och sjukvårdsnämnden:

- Finns system och rutiner som beaktar patientsäkerhetsperspektivet när inhyrd personal anlitas?
- Vilka risker har specialistvården identifierat inom området och vilka åtgärder har vidtagits?

Hälso-och sjukvårdsnämnden ser positivt på att revisionen granskar den mycket viktiga frågan om kopplingen mellan inhyrd personal och patientsäkerhet. Man ser ett behov att systematiskt följa ämnet. Utifrån revisorernas frågeställning gällande system och rutiner så ser nämnden att

det finns rutiner på enhets och verksamhetsnivå men att det saknas övergripande riktlinje på förvaltningsnivå när det gäller patientsäkerhet och inhyrd personal.

Nämnden vill framhålla att enheternas och verksamheternas ansvar för egenkontroller behöver klargöras i syfte att systematiskt följa patientsäkerhetsarbetet i stort och explicit när det gäller inhyrd personal.

När det gäller frågeställningen om de risker som specialistvården identifierat och vad man gjort åt dem så menar Hälso- och sjukvårdsnämnden att det inte finns en samlad bild över identifierade risker och åtgärder. Det som står klart är att det saknas en övergripande riktlinje och en tydlighet i behov av egenkontroller samt en uppföljning via avvikelssystemet som kan verifiera eventuella brister.

Nämnden framhåller även att det är viktigt att se kopplingen mellan arbetsmiljö och patientsäkerhet med anledning av att ordinarie personal får ta ett större ansvar när kollegor är inhyrd personal, detta kan framkalla stress och därmed även försämra patientsäkerheten.

I förbättringssyfte menar nämnden att uppföljning av avvikelser är en väg framåt för att skapa en tydlig bild av förekomsten när det gäller vårdskador och inhyrd personal.

Slutligen vill nämnden framhålla vårdgivarens årliga patientsäkerhetsberättelse är ett lämpligt forum att följa utvecklingen när det gäller patientsäkerhet och inhyrd personal.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

Lena Asplund
Ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör